

KATASTROF FÖR BIODLARNÄ. 11 000 bisamhällen i Tyskland slogs ut förra sommaren.

FOTO: BÖRJE FÖRSÄTER

Bekämpningsmedel allvarligt hot mot bin

11 000 samhällen dog i Tyskland

Världens bin är hotade från tre håll. Färre blommor att besöka, bekämpningsmedel som försvagar och en avel av bin som minskar den genetiska mångfalden.

Vid ett seminarium om biodling anordnat i samarbete mellan Biodynamiska Föreningen och Jordbruksverket målades en dystert bild upp.

Günther Friedman, företrädare för Demeterbiodlarna i Tyskland, rapporterade förra sommarens katastrof i biodlingen. 11 000 bisamhällen dog sedan fält sätts med majs som betats med ämnet clothianidin, en så kallad neonicotinoid. Sämmaskinerna rev sönder drageringen på majskornen, dammet blandades med dagg som bina drack.

– På sätt och vis var det tur att bin dog. På det sättet blev skadan uppenbar. Vi biodlare är övertygade om att giften försvagar biyngel och gör samhället känsligt, berättar Günther Friedman.

Bidrog till avslag

Den svenska Kemikalieinspektionen svarade genom att avslå liggande ansökningar om att använda clothianidin och tiametoxam som bryts ner till clothianidin.

– Det blev en ögonöppnare för oss. Helt klart hade den riskbedömningsmodell vi använt inte räckt till. De här ämnena är så giftiga att risken att använda dem är för stor, säger Jonas Östgren, ekotoxikolog på Kemikalieinspektionen.

I Sverige betas raps och betfrön med imidacloprid, systemsubstans till clothianidin. Samma ämne finns också i Myrr som används av många biodlare för att hålla skogsmyror borta från kuporna.

– Vi vet att imidacloprid är mindre giftigt för bin än clothianidin men vi vet inte vilken långtidspåverkan den här typen av insektsgifter har på bisamhällen, säger Jonas Östgren.

Avel som försämrar

Enligt Kerstin Ebbersten, agronomie doktor på Jordbruksverket, kan biodlarnas avelsmetoder göra bina mindre motståndskraftiga.

I dag insemineras drottningar eller paras på öar med närbesläktade drönare. Kerstin Ebbersten anser att biodlare i stället skulle låta bina para sig fritt, för den genetiska mångfaldens skull.

– Ett bisamhälle har i stort sett evigt liv med en obruten drottninglinje. När en sådan drottning byts ut förloras den genetiska erfarenhet som samhället byggt upp under miljontals år.

Kristina Bäckström 08-588 367 09
kristina.backstrom@lrfmedia.lrf.se

FAKTA: Bin och biodling

■ Drottningen är den enda fullt utvecklade honan i bisamhället. Hon parar sig en enda gång i livet men då med ända upp till 30 drönare.

■ Målet med svensk biavel är att få fram svärmtrogna, lättskötta, snälla och motståndskraftiga bin som är duktiga samlare och goda övervintrare. I Sverige finns fyra biraser där det bedrivs avel.

Ligustica: Det gula, italienska biet kom till Sverige i början av förra århundradet. I dag är en fjärdedel av landets bin ligusticabin.

Carnica: Kommer ursprungligen från Balkanhalvön. Det dominerande biet i mellaneuropeisk biodling.

Buckfast: Ursprungligen en korsning mellan det bruna liguriska biet och det mörka engelska biet. I dag det vanligaste biet i Sverige.

Nordiska biet: Den ursprungliga inhemska rasen i Norden var på väg att försvinna när Nordbiprojektet startade avel för att bevara arten i början av 1990-talet.

(Källa: SBR)